

Skatteverkets information om reservering för förlustrisker vid export

SKV M 2013:20

I detta meddelande finns information om schabloner för beräkning av förlustrisker i samband med exportaffärer som bygger på den rättsliga och administrativa praxis som utformats. Det ska tillämpas på beskattningsår som avslutas efter den 30 december 2013 och ersätter SKV M 2012:24. För beskattningsår som avslutas före 31 december 2013 gäller fortfarande SKV M 2012:24. Ändringen i det nya meddelandet består i att Filippinerna lagts till och att Tunisien har tagits bort i bilagan.

1. Värdering av fordringar

Fordringar som är omsättningstillgångar ska tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen (4 kap. 9 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL). Huvudregeln är att en individuell värdering ska göras av varje fordran (2 kap. 4 § första stycket 5 ÅRL).

Resultatet av näringsverksamhet ska beräknas enligt bokföringsmässiga grunder (14 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL). Värdet av fordringar ska bedömas med hänsyn till förhållandena vid beskattningsårets utgång (14 kap. 3 § första stycket IL).

I rättspraxis har förlustrisken beaktats vid värdering av fordringar på grund av affärer i politiskt eller ekonomiskt instabila länder (RÅ 1967 Fi 709). Även inom banksektorn har nedskrivning av lånefordringar för länderrisker medgetts på schablonmässig grund (RÅ 2004 ref. 143).

2. Förutsättningar för schablonmässig värdering

Denna information syftar till att ge schabloner för beräkning av förlustrisker i samband med affärer i länder vars politiska och ekonomiska förhållanden är sådana att en inte försumbar förlustrisk föreligger.

Schablonberäkning kan tillämpas vid värdering av varufordringar och andra intäktsförda fordringar (avsnitt 3) samt vid beräkning av förlustrisker vid s.k. finansierade inkomster (avsnitt 4). Däremot är schablonberäkning inte avsedd att tillämpas vid beräkning av förlustrisk i projekt där inkomstredovisningen sker enligt reglerna i 17 kap. IL om pågående arbeten.

SKV M 2013:20

Det är förenat med betydande svårigheter att bedöma och jämföra förhållanden i främmande länder. Förhållandena kan dessutom förändras relativt snabbt. Av denna anledning finns det i allmänhet inte skäl att frångå ett företags bedömning av om särskild förlustrisk föreligger.

En sådan bedömning kan frångås i de fall då det framstår som klart att en schablonmässig värdering inte är befogad. Detta får anses vara fallet beträffande flertalet av medlemsstaterna inom OECD och vissa andra stater som står utanför denna organisation. Schablonmässig värdering medges inte för fordringar (inkl. åtaganden vid s.k. finansierade inkomster) beträffande de länder som upptagits i bilaga.

Om schablonmässig beräkning åberopas ska företagets samtliga fordringar och förlustrisker i denna kategori av länder beräknas enligt schablon. Det finns också möjlighet att åberopa en individuell värdering beträffande vissa enskilda fordringar och att värdera övriga enligt schablon. En sådan utbrytning från underlaget för schablonmässig värdering medges dock endast för sådana fordringar som vid en individuell värdering bedömts i stort sett värdelösa (dvs. 90-100 % nedskrivningsbehov) och bara om dessa fordringar till sitt belopp utgör en inte ringa del – mer än 10 % – av detta underlag. Motsvarande gäller för förlustrisker vid s.k. finansierade inkomster (jfr avsnitt 4 nedan) när det framstår som sannolikt att den skattskyldige kommer att få infria sitt åtagande till finansören.

3. Schablonmässig beräkning av förlustrisk på fordringar

3.1 Allmänt

Som förutsättning för en schablonmässig värdering gäller att fordringarna har uppkommit på grund av försäljning av varor, tjänster och resultatavräknade entreprenader eller att de avser royalty, licens, dröjsmålsränta, skadestånd e.d. För att schablonmässig beräkning ska få göras gäller att fordringen har intäktsredovisats i näringsverksamheten och att en framtida eventuell definitiv förlust ska vara att betrakta som en avdragsgill kostnad. Fordringen får inte ha ändrat sin ursprungliga karaktär. Den schablonmässiga värderingen kan därför inte tillämpas på t.ex. moderföretags fordran på utländskt dotterbolag om fordran omvandlats till en finansieringsfordran.

Den omständigheten att en fordran som är omsättningstillgång överlåtits till annat företag inom samma koncern behöver inte innebära att fordringen ändrar karaktär. Det övertagande företaget får således tillämpa schablonmässig värdering av fordringen.

3.2 Huvudregel för beräkning av förlustrisk

Vid beräkning av schablonmässig förlustrisk är utgångspunkten fordringarnas belopp i svensk valuta. Från fordringsbeloppet ska kvittningsbara skulder – värderade efter balansdagens kurs – till gäldenären avräknas samt fordringar som säkrats genom exportkredit-

garanti, bekräftad remburs, annan fullgod säkerhet eller särskild åtgärd som eliminerar risken. På återstående belopp får nedskrivning göras med högst 30 %. Sådana fordringar som förvärvats från närstående företag får dock aldrig skrivas ned till lägre belopp än vad överlåtaren skulle varit berättigad till med tillämpning av denna information.

Beräkningsmetoden kan illustreras med följande exempel.

Land	X	Y	Z
Fordringsbelopp	150	200	300
Avgår:			
Garantier, skulder, m.m.	135	180	245
Summa riskbelopp	15	20	55
Nedskrivning med 30 % av riskbeloppet	4,5	6	16,5

Nedskrivning/reservering enligt schablon på fordringarna i länderna X, Y och Z får göras med högst 27 (= 4,5 + 6 + 16,5).

3.3 Till betalning förfallna fordringar som inte kan regleras i transfererbar valuta

En fordran som förfallit till betalning och som inte reglerats på grund av att valutamyndigheterna i landet i fråga inte tillhandahåller transfererbar valuta får skrivas ned enligt följande.

Fordringar som har förfallit till betalning 6-12 månader före bokslutstillfället får skrivas ned med högst 50 % av riskbeloppet. Fordringar som har förfallit till betalning mer än 12 månader före bokslutstillfället får skrivas ned med högst 90 % av riskbeloppet.

Underlag för nedskrivning (riskbeloppet) beräknas i tillämpliga delar enligt avsnitt 3.2.

4. Finansierade inkomster

4.1 Allmänt

Exportaffärer genomförs ofta med hjälp av finansiering av annan. Detta kan exempelvis göras på så sätt att finansiären på kundens vägnar verkställer betalningen. Denna bokförs då normalt som om betalning erhållits från köparen. Vid affärer där sådana s.k. finansierade inkomster förekommer står säljaren vanligen en avtalad större eller mindre risk gentemot finansiären att få ersätta dennes eventuella förluster för det fall köparen inte betalar i tid eller inte betalar alls. Säljaren kan även ha överlåtit risken på annat företag inom koncernen.

Förpliktelsen att ersätta finansiären kan ha uppkommit genom exempelvis borgensåtagande eller villkor om återtagande av

SKV M 2013:20

diskonterade fordringar. Risken för säljaren varierar beroende på vilka återförsäkringar denne eller finansiären tagit.

Förlustriskreservering får göras för sådana s.k. finansierade inkomster under förutsättning att

- återbetalnings-/ersättningsskyldigheten hänför sig till en tidigare intäkt, och
- kunden finns i ett land som omfattas av denna information om schablonmässig värdering.

4.2 Beräkning av förlustrisk

Underlaget för beräkning av förlustrisken är den verkliga ersättnings-/återbetalningsrisk som företaget iklätt sig gentemot finansiärer. I underlaget kan förutom kapitalbelopp även ingå upplupna räntebelopp. Som en alternativ beräkningsmetod kan reserveringsunderlaget i stället beräknas på belopp i form av kapitalamorteringar och kontraktsränta som förfaller i framtiden. Beloppen ska också nuvärdesberäknas.

Om riskbeloppet löper i utländsk valuta bör värderingen ske med utgångspunkt i kursen på bokslutsdagen. Eventuella garantier ska frånräknas. Föreligger skilda bedömningar för politisk och kommersiell risk bör riskreserveringen ske med utgångspunkt i en sammanvägd riskfaktor. Reserveringen får motsvara högst 30 % av det sålunda framräknade underlaget.

Länder för vilka schablonmässig värdering inte medges

Algeriet	Mauritius
Andorra	Mexico
Australien	Monaco
Bahamas	Namibia
Belgien	Nederländerna
Bermuda	Norge
Bonaire	Nya Zeeland
Botswana	Oman
Brasilien	Panama
Brunei	Peru
Caymanöarna	Polen
Chile	Portugal
Costa Rica	Puerto Rico
Cypern	Qatar
Danmark	Ryssland
Estland	Saba
Filippinerna	San Marino
Finland	Saint Eustatius
Frankrike	Saudiarabien
Förenade Arabemiraten	Schweiz
Grekland	Singapore
Indien	Slovakien
Indonesien	Slovenien
Irland	Spanien
Israel	Storbritannien
Italien	Sydafrika
Japan	Sydkorea
Kanada	Taiwan
Kina (inkl. Hong Kong och Macao)	Thailand
Kuwait	Tjeckien
Liechtenstein	Trinidad och Tobago
Litauen	Tyskland
Luxemburg	Uruguay
Malaysia	USA
Malta	Vatikanstaten
Marocko	Österrike